

İTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

HAFTALIK
EKONOMİ BÜLTENİ
11 EYLÜL 2026

Ekonomide Son Geliřmeler

- 03** MCKINSEY: 2026 YAPAY ZEKÂ GÖRÜNÜMÜ
- 04** GİRİşİM ÖZELLİKLERİNE GÖRE Dİş TİCARET İSTATİSTİKLERİ
- 06** GİRİşİMLERDE BİLİşİM TEKNOLOJİLERİ KULLANIM ARAşTIRMASI
- 07** ORTA VADELİ PROGRAM
- 08** PARA POLİTİKASI KURULU KARARI
- 09** ÖDEMELER DENGESİ İSTATİSTİKLERİ
- 13** CİRO ENDEKSLERİ
- 15** FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARININ REEL GETİRİ ORANLARI
- 16** TİCARET SATIş HACİM ENDEKSİ
- 17** İNşAAT MALİYET ENDEKSİ

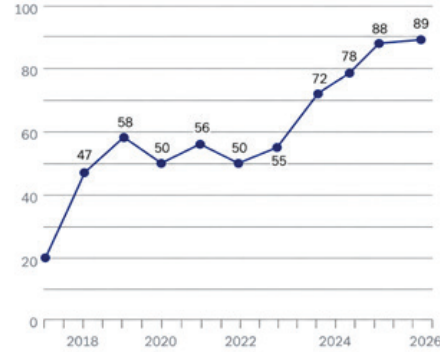
“Yapay Zekâ Kullanımı Yaygınlaşıyor Ancak Finansal Getiri Aynı Hızda Artmıyor”

McKinsey & Company’nin “2026 Yapay Zekâ Görünümü: Yatırım Getirisine Doğru” raporu, yapay zekânın işletmelerde deneme aşamasından kurumsal ölçekte kullanıma doğru ilerlediğini ortaya koydu. Mayıs-Haziran 2026 döneminde 1.719 katılımcıyla gerçekleştirilen küresel araştırmaya göre, katılımcıların %89’u kuruluşlarının en az bir iş fonksiyonunda düzenli olarak yapay zekâ kullandığını belirtirken yapay zekâyı kurum genelinde ölçeklendirdiğini bildirenlerin oranı bir yılda %38’den %44’e yükseldi. Özellikle büyük işletmeler otonom yapay zekâ ajanlarının kullanımında öne çıkıyor. Yıllık geliri 1 milyar doların üzerindeki işletmelerde yapay zekâ ajanlarını ölçeklendirenlerin oranı %27’den %40’a yükselirken, daha küçük işletmelerde bu oran %22’de kaldı. Ayrıca işletmelerin %32’si, yapay zekâ kodlama araçları sayesinde bazı yazılım veya özellikleri işletme içinde geliştirebildikleri için en az bir yazılım satın alımından vazgeçtiklerini belirtti.

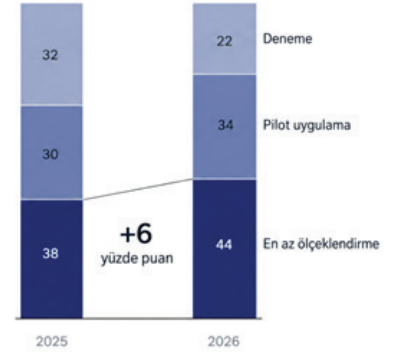
Araştırmanın bulgularından bir diğeri ise çalışan düzeyindeki kazanımlar ile işletmelerin finansal sonuçları arasındaki fark oldu. Katılımcıların %80’i yapay zekânın bireysel üretkenliklerini artırdığını, %50’si daha iyi karar almalarına yardımcı olduğunu belirtti. Bununla birlikte yapay zekâ kullanımının işletmelerin faaliyet kârına pozitif katkı sağladığını bildirenlerin oranı %37’de kalarak geçen yıla göre bir değişim göstermedi. Buna karşın rapora göre katılımcıların %60’ı önümüzdeki bir yıl içinde yapay zekâ yatırımlarının artacağını öngörüyor.

Kuruluşlarda Yapay Zekâ Kullanımının ve Ölçeklendirme Düzeyinin Gelişimi, 2017–2026

Katılımcıların kuruluşlarında yapay zekâ kullanımı, katılımcıların %’si En az 1 iş fonksiyonunda yapay zekâ kullanan kuruluşlar*

Yapay zekâ kullanan kuruluşlarda yapay zekâ kullanım aşaması

*2017’de yapay zekâ kullanımı, kuruluşun işinin temel bir bölümünde veya ölçekte yapay zekâ kullanımı olarak tanımlandı. 2018-19’da tanım, iş süreçlerine veya ürünlere en az 1 yapay zekâ kabiliyetinin yerleştirilmesiniydi. 2020’den itibaren tanım, kuruluşun en az 1 işlevde yapay zekâyı benimsemiş olmasıydı; 2025 ve 2026’da ise tanım, en az 1 işlevde düzenli, yapay zekâ kullanımıdır.

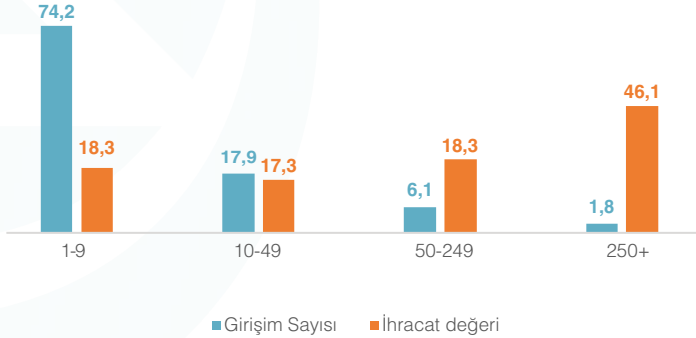
Kaynak: McKinsey

“İhracatın %46,1’i, İthalatın ise %59,4’ü Büyük Ölçekli Girişimler Tarafından Gerçekleşti”

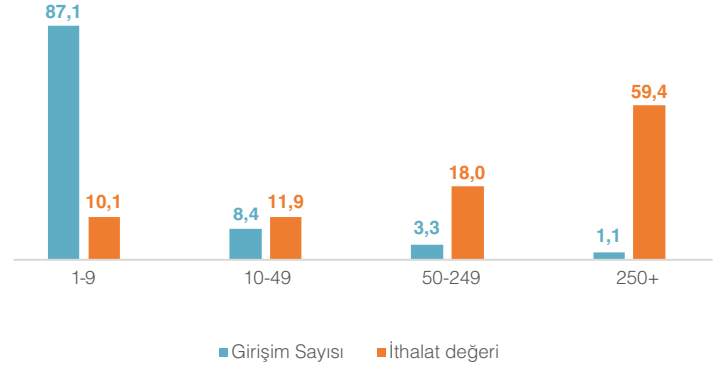
2025 yılı dış ticaret verilerine göre 166 bin 459 girişim ihracat, 323 bin 769 girişim ithalat gerçekleştirdi. Toplam ihracatın %18,3’ünü 1-9 kişi çalışanı olan mikro ölçekli girişimler, ihracat yapan tüm girişimlerin %74,2’sini oluşturdu. İhracatta, 10-49 kişi çalışanı olan küçük ölçekli girişimlerin payı %17,3, 50-249 kişi çalışanı olan orta ölçekli girişimlerin payı %18,3, 250 ve üzeri çalışanı olan büyük ölçekli girişimlerin payı ise %46,1 olarak gerçekleşti.

Toplam ithalatın ise %10,7’sini 1-9 kişi çalışanı olan mikro ölçekli girişimler oluşturdu. İthalatta, 10-49 kişi çalışanı olan küçük ölçekli girişimlerin payı %11,9, 50-249 kişi çalışanı olan orta ölçekli girişimlerin payı %18,0 olarak kaydedildi. 250 ve üzeri çalışanı olan büyük ölçekli girişimlerin ithalattaki payı %59,4 olurken bu girişimler toplam ithalat yapan girişimlerin %1,1’ini oluşturdu.

Girişimlerin İhracattaki Payı, 2025

Girişimlerin İthalattaki Payı, 2025

“İhracatın %57,6'sını Sanayi Sektöründe Faaliyet Gösteren Girişimler Gerçekleştirdi”

Girişimlerin ana faaliyetlerine göre ihracatın %57,6'sı ve ithalatın %45,4'ü sanayi sektöründe faaliyet gösteren girişimler tarafından gerçekleştirildi. Ana faaliyet alanı ticaret olan girişimlerin ihracattaki payı %37,7, ithalattaki payı ise %37,8 seviyesinde kaydedildi. Sanayi sektörünün ihracatında 250 ve üzeri çalışanı bulunan büyük ölçekli girişimler %70,3'lük pay ile öne çıktı.

Ticaret sektörünün ihracatında ise %89,0 pay ile 1-249 çalışanı bulunan küçük ve orta ölçekli girişimlerin liderliği devam etti. İthalat-ta ise sanayi sektöründe büyük ölçekli girişimler %80,7'lik pay ile öne çıktı. Ticaret sektöründe büyük ölçekli girişimlerin payı %29,8, diğer sektörlerde %68,6 olarak kaydedildi.

Girişimin Ana Faaliyeti ve Çalışan Sayısına Göre Dış Ticaret Payı, (%)

	İhracat				İthalat			
	1-249		250+		1-249		250+	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Toplam	55,6	53,9	44,4	46,1	41,3	40,6	58,7	59,4
Sanayi	31,3	29,7	68,7	70,3	19,4	19,3	80,6	80,7
Ticaret	88,9	89,0	11,1	11,0	70,9	70,2	29,0	29,8
Diğer	69,3	67,8	30,6	32,1	33,6	31,3	66,3	68,6

Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.
Kaynak: TÜİK

“E-satış Yapan Girişimlerin Oranı %17,1”

Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması sonuçlarına göre 2026 yılında 10 ve daha fazla çalışanı olan girişimlerin %92,7’si internete erişimde sabit hat bağlantısı kullandı. Sosyal medya kullanan girişimlerin oranı ise 2025’te %55,2 iken 2026’da %57,7’ye yükseldi. Çalışan sayısına göre sosyal medya kullanım oranı 10-49 çalışanı olan girişimlerde %55,0, 50-249 çalışanı olanlarda %68,4, 250 ve üzeri çalışanı olanlarda ise %86,6 olarak gerçekleşti.

İnternet veya Elektronik Veri Alışverişi (EDI) yoluyla satış yapan girişimlerin oranı da 2024’te %13,6’dan 2025’te %17,1’e çıktı. Ekonomik faaliyetlere göre e-satışın en yaygın olduğu sektör %43,3 ile konaklama ve yiyecek hizmetleri olurken, bunu %25,4 ile yayıncılık, radyo-TV ve içerik faaliyetleri ile %23,7 ile toptan ve perakende ticaret izledi.

Ekonomik Faaliyet Grubuna Göre E-Satış Yapan Girişimlerin Oranı, 2025 (%)

Kaynak: TÜİK

“OVP’de Büyümede Aşağı Yönlü Revizyon”

T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (SBB), ekonominin üç yıllık yol haritasını gösteren Orta Vadeli Program (OVP) verilerini açıkladı. 2027-2029 dönemini kapsayan OVP’ye göre ekonomik büyümenin 2027’de %4,2, 2028’de %4,6, 2029’da %5 olarak gerçekleşmesi hedefleniyor. 2027 ve 2028 hedefleri önceki programa kıyasla sırasıyla 0,1 ve 0,4 puan aşağı yönlü revize edildi.

İşsizlik oranının ise 2027’de %8, 2028’de %7,8 ve 2029’da %7,6 seviyesine gerilemesi öngörülüyor. 2027 hedefi önceki programa göre 0,2 puan düşürülürken 2028 hedefinde değişiklik yapılmadı.

Tüketici fiyatlarını gösteren TÜFE’de ise yıl sonu artışının 2027’de %21’e, 2028’de %13,5’e ve 2029’da tek haneye düşerek %9 olması hedefleniyor. 2027 ve 2028 hedefleri önceki programa kıyasla sırasıyla 12 ve 5,5 puan yukarı yönlü revize edildi.

Orta Vadeli Program (2027-2029)

Gösterge	2027 OVP	2028 OVP	2029 OVP
GSYH büyümesi	%4,2	%4,6	%5,0
İşsizlik oranı	%8,0	%7,8	%7,6
TÜFE (yıl sonu)	%21,0	%13,5	%9
Cari işlemler açığı/ GSYH	-%1,9	-%1,8	-%1,6

Kaynak: SBB

“Merkez Bankası Faizi Sabit Tuttu”

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Para Politikası Kurulu (PPK), politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını %37 seviyesinde sabit tuttu. Kurul ayrıca gecelik borç verme faiz oranını %40, gecelik borçlanma faiz oranını ise %35,5 seviyesinde korudu.

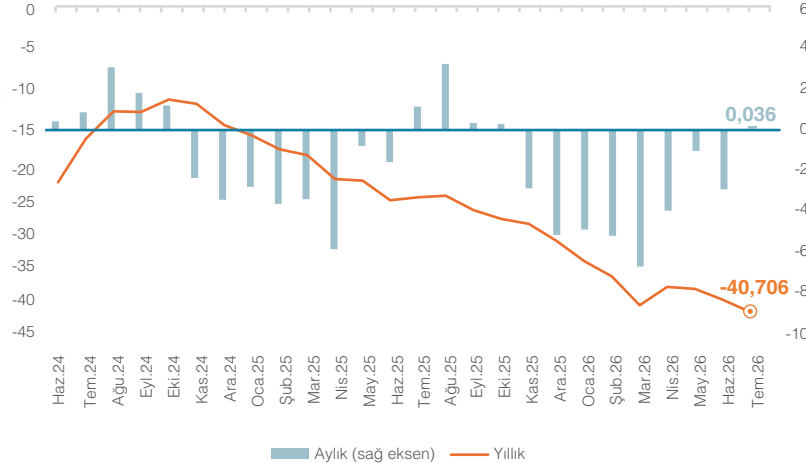
Açıklanan karar metninde öne çıkanlar:

- ✓ Enflasyonun ana eğiliminde gerileme işaretleri görülmesi, faizlerin mevcut seviyede tutulmasını destekleyen temel unsurlardan biri oldu.
- ✓ İç talebin zayıf seyri ve fiyatlara arz şoklarının sınırlı yansıması, enflasyon üzerindeki talep kaynaklı baskıların azaldığına işaret etti.
- ✓ Yüksek enerji fiyatları ve jeopolitik riskler nedeniyle enflasyonda yukarı yönlü risklerin sürdüğü vurgulandı. Bu nedenle Merkez Bankası sıkı ve ihtiyatlı para politikası duruşunu korudu.

“Temmuz Ayında Cari İşlemler Hesabı 36 Milyon Dolar Fazla Verdi”

TCMB Ödemeler Dengesi Raporu'na göre Temmuz 2026'da cari işlemler hesabı 36 milyon ABD doları fazla verdi. Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı ilgili dönemde 5,0 milyar ABD doları fazla verirken yıllıklandırılmış verilere göre Temmuz ayı itibarıyla 12 aylık birikimli cari açık 40,7 milyar ABD doları olarak gerçekleşti.

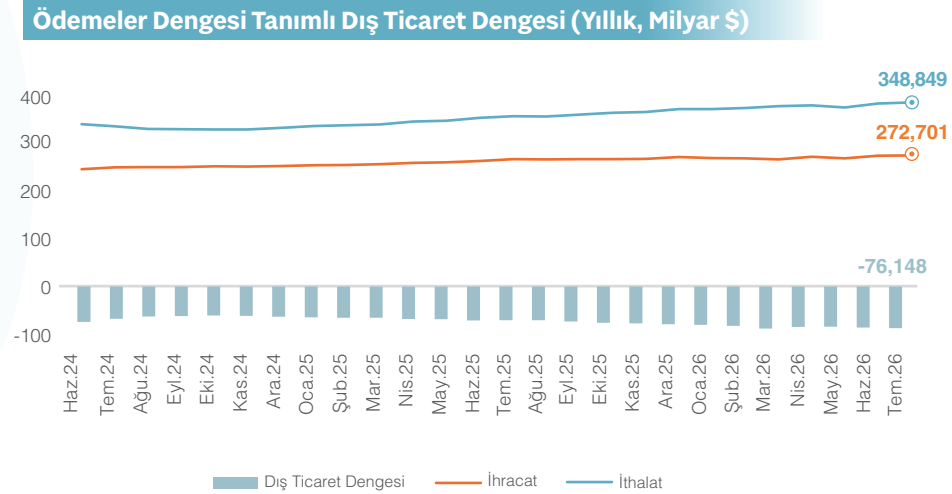
Cari İşlemler Hesabı (Aylık ve Yıllık, Milyar \$)

Kaynak: TCMB

“Hizmetler Dengesi 8,2 Milyar Dolar Fazla Verdi”

Ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı temmuz ayında 5,6 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşirken mal ihracatı 25,2 milyar ABD doları, mal ithalatı ise 30,8 milyar ABD doları oldu. Hizmetler dengesi, seyahat ve taşımacılık kalemlerinin etkisiyle 8,2 milyar ABD doları net giriş sağladı. Yıllıklandırılmış hizmetler fazlası 63,5 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşti.

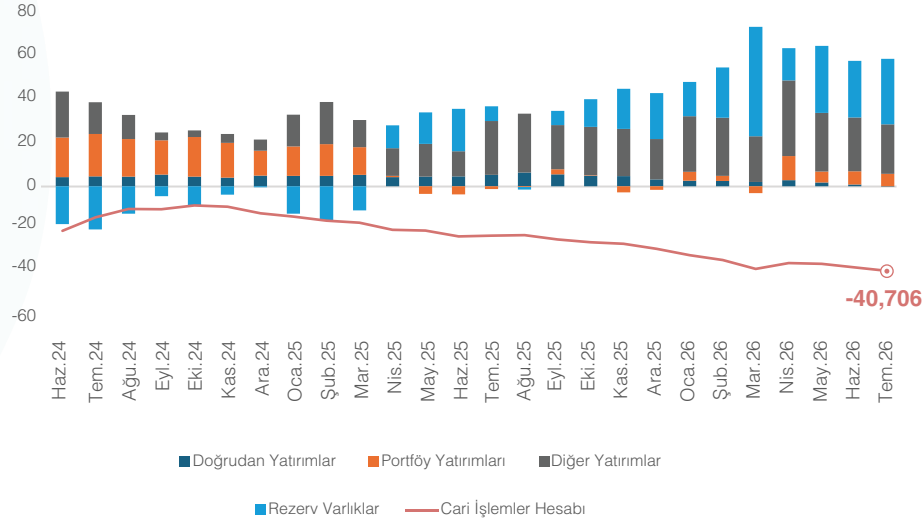

Kaynak: TCMB

“Temmuz'da Resmi Rezervlerde 14,3 Milyar Dolarlık Artış Kaydedildi”

Cari açığın finansmanı tarafında portföy yatırımları 5,8 milyar ABD doları net giriş kaydederken bankalar ve diğer sektörler sırasıyla 1,7 milyar ve 2,0 milyar ABD doları net kredi kullanımı gerçekleştirdi. Finansman kompozisyonu dahilinde resmi rezervlerde 14,3 milyar ABD doları net artış yaşanırken net hata ve noksan kalemi 620 milyon ABD doları giriş yönlü gerçekleşti.

Cari İşlemler Hesabı ve Finansmanı (Yıllık, Milyar \$)

“Cari İşlemler Hesabı Aylık Bazda Dengeye Yaklaştı”

Temmuz 2026 dönemi ödemeler dengesi göstergeleri yıllıklandırılmış veriler ve önceki yılın aynı ayıyla karşılaştırmalı olarak ele alındığında, cari işlemler hesabının aylık bazda dengeye yaklaşması ve resmi rezervlerdeki güçlü artış ön plana çıkmaktadır.

Ödemeler Dengesi (Milyar \$)

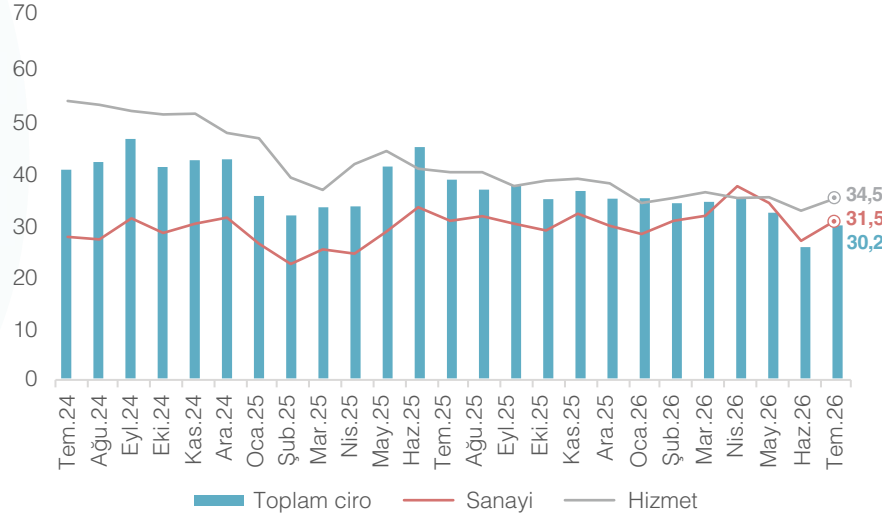
Kalemler	Temmuz 2025	Temmuz 2026	2026 Temmuz 12 Aylık
Cari İşlemler Hesabı	1,762	0,036	-40,706
Dış Ticaret Dengesi	-4,561	-5,579	-77,166
Toplam Mal İhracatı	24,62	25,185	273,266
Toplam Mal İthalatı	29,181	30,764	350,432
Hizmetler Dengesi	8,015	8,228	63,515
Birincil Gelir Dengesi	-1,539	-2,557	-25,186
İkincil Gelir Dengesi	-0,153	-0,056	-1,869
Finans Hesabı	1,254	0,549	-60,9
Doğrudan Yatırımlar (net)	-1,626	-0,514	0,325
Portföy Yatırımları (net)	-6,249	-5,841	-5,96
Diğer Yatırımlar (net)	-9,468	-7,348	-23,752
Rezerv Varlıklar	18,597	14,252	-31,513
Net Hata ve Noksan	-0,388	0,62	-19,968

Kaynak: TCMB

“Toplam Ciroda Yıllık %30,2 Artış”

Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörlerini kapsayan toplam ciro endeksi, temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %30,2 oranında artış gösterdi. Toplam ciroyu oluşturan sektörler incelendiğinde, yıllık bazda sanayi sektörü ciro endeksinde %31,5, inşaat sektörü ciro endeksinde %35,8, ticaret sektörü ciro endeksinde %27,7 ve hizmet sektörü ciro endeksinde %34,5 oranında artış görüldü.

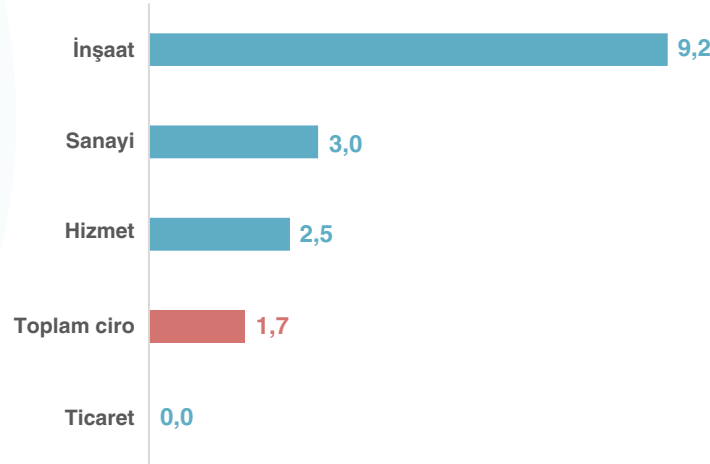
Ciro Endeksleri Yıllık Değişim Oranları (%), Temmuz 2026

“Sanayi Sektörü Ciro Endeksinde Aylık %3,0 Artış”

Temmuz ayı toplam cironun alt detaylarına bakıldığında, sanayi sektörü ciro endeksinde %3,0, inşaat sektörü ciro endeksinde %9,2 ve hizmet sektörü ciro endeksinde %2,5 oranında artış gerçekleştirirken ticaret sektörü ciro endeksinin sabit kaldığı görülüyor.

Ciro Endekslerinde Aylık Değişim Oranları, Temmuz 2026 (%)

Kaynak: TÜİK

“Aylıkta ve Yıllıkta En Yüksek Reel Getiri Külçe Altında”

TÜİK, ağustos ayına ait finansal yatırım araçlarının reel getiri oranlarını açıkladı. Buna göre aylık en yüksek reel getiri sağlayan finansal yatırım aracı %7,93 ile külçe altın oldu. Amerikan doları ve BİST 100 ise yatırımcısına kaybettirdi. Yıllık değerlendirmede ise %16,49 ile külçe altın reel getiri sağladı. Bu yatırım aracını %1,39 ile DİBS ve %0,56 ile mevduat faizi (brüt) izledi.

Finansal Yatırım Araçlarının Reel Getiri Oranları (%)

Finansal Yatırım Araçları	Aylık	Üç aylık	Altı aylık	Yıllık
Mevduat faizi (brüt)	1,05	4,67	2,87	0,56
DİBS	1,38	4,77	-2,10	1,39
Amerikan doları	-0,15	0,67	-3,11	-10,84
Euro	1,34	-0,17	-5,06	-11,16
BİST 100	-1,13	-5,98	-10,12	-2,90
Külçe altın	7,93	-4,07	-18,01	16,49

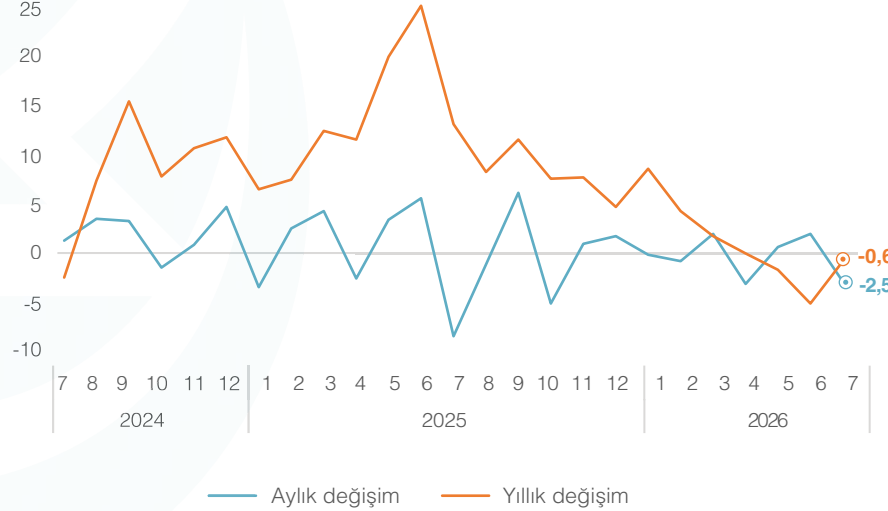
Not: Reel getiriler TÜFE ile indirgenmiştir.

Kaynak: TÜİK

“Ticaret Satış Hacminde Yıllık %0,6 Oranında Azalış”

Ticaret satış hacim endeksi temmuz ayında bir önceki aya göre %2,5, bir önceki yılın aynı ayına göre ise %0,6 oranında azalış kaydetti. Alt kalemler incelendiğinde, bir önceki aya göre motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı için satış hacmi %9,8, toptan ticaret satış hacmi %4,2 azaldı. Perakende ticaret satış hacmi ise %10,4 oranında artış gösterdi.

Ticaret Satış Hacmi Yıllık ve Aylık Değişim Oranları (%), Temmuz 2026

“

Ticaret satış hacim endeksi, ticaret sektöründe faaliyet gösteren farklı tür ve büyüklükteki girişimlerin satış hacimlerini aylık olarak ölçüyor.

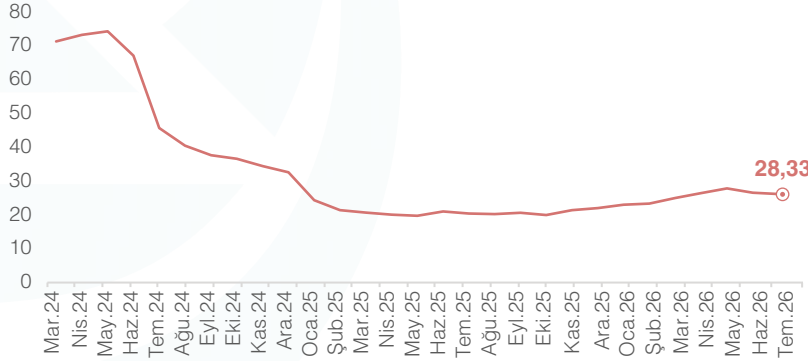
”

“İnşaat Maliyetinde Yıllık Artış: %28,33”

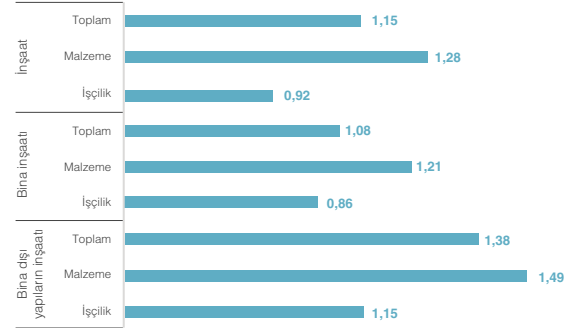
İnşaat maliyet endeksi Temmuz 2026'da bir önceki aya göre %1,15, bir önceki yılın aynı ayına göre %28,33 artış gösterdi. Alt kalemler incelendiğinde, aylık bazda malzeme endeksi %1,28, işçilik endeksi %0,92 arttı. Yıllık bazda ise malzeme endeksinde %27,13, işçilik endeksinde %30,51 oranında artış gerçekleşti.

Bina inşaatı maliyet endeksi temmuz ayında aylık %1,08, yıllık %28,37 oranında arttı. Alt kalemlere bakıldığında, yıllık değişimler malzeme endeksinde %27,34, işçilik endeksinde %30,19 artış olarak gerçekleşti. Aynı dönemde bina dışı yapılar için inşaat maliyet endeksi ise aylık %1,38, yıllık %28,19 artış kaydetti. Ayrıca bina dışı yapılarda yıllık bazda malzeme endeksi %26,50, işçilik endeksi %31,65 oranında arttı.

İnşaat Maliyet Endeksi Yıllık Değişim Oranları, Temmuz 2026 (%)

İnşaat Maliyet Endeksi Aylık Değişim Oranları, Temmuz 2026 (%)

İTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Tasarım ve Hazırlık | Stratejik Araştırmalar Merkezi

itosamkurumsal

www.itosam.org.tr

İTOSAM